VASÁRNAP
1944 november 26

Ára 40 fillér = 12 Lei

VILÁGOSSÁG

I. ÉVFOLYAM | AZ ERDÉLYI MAGYAR DOLGOZÓK LAPJA | 33. SZAM

Kapunyitáskor

Kolozsvár iskolái megnyiltak. A szép verőfényes őszi napok helyett kissé a rendesnél későbben, de a nagy történelmi változás után most először vonulnak be a régi falak közé diákjaink és tanáraink, hogy az uj tanévet megkezdjék. Ez a nap ünnepnap volt mindig, de ma különösen az. Éppen ezért nem mehetünk el szótlanul mellette.

Erdély történelmében kevés olyan sorsdöntő esemény volt, mint az elmult hetek politikai és katonai rendszerváltozása. Ugy érezzük, hogy nem néhány hét, de egy évszázad választ el a közelmult világától. Bárhova nézzünk, mindenütt lázas munka folyik, hogy a romokból felépüljön egy uj és szabad demokrata világ. Egyelőre még a régi világ hagyományai és ba onái vivnak harcot a lelkekben az uj idők feltörő eszményeivel, de ez a küzdelem lassanként elvezet majd a belső megtisztuláshoz és a felemelkedéshez.

A nagy tömegek figyelme ma, az iskolák megnyitásakor, inkább mint valaha, az ifjuság felé fordul. Erdély népeinek jövője nagyrészt attól függ, hogy milyen gyorsan és sikeresen sikerül igazán demokratává nevelni azt a fiatals got, amelyik tegnap még nagyrész ben a mai világtól idegen, vagy azzal egyenesen ellenséges eszmék megbénitó hatása alatt állott. A tanárok és tanitók hetekig tartó munkájának eredményeképpen máris kialakultak az uj és demokratikus nevelés körvonalai. Az uj tantervben szintén a mai idők szelleme érvényesül. A tanszemélyzet körében végbement tisztogató eljárás pedig biztositék arra, hogy a mult büneit továb folytatni nem lehet.

Azok, akik résztvettek a tanszemélyzet megbeszélésein és gyülésein, láthatták, hogy mennyi vajudás, vita, de ugyanakkor mennyi épitőszándék hozta létre azokat a kereteket, amelyek hivatva vannak a demokratikus nevelés biztositására. Különös öröm volt látni azt, hogy ezeken a gyüléseken milyen megértő összhangban dolgoztak együtt a román és magyar tanerők. Az elmult évtizedek soviniszta világától megszabadulni akaró tanárok és tanitók nemzetiségi és vallási különbség nélkül tettek hitet egy uj és ma még csak megsejtett, de eddig hasztalanul óhajtott szabad es demokrata nevelési eszmény mellett. A megértés szelleme hozta létre azokat a határozatokat, amelyek a román és magyar ifjuság jövő nevelésében korszakalkotóak lesznek nemcsak Erdély történetében, de a középeurópai népek végleges kibéküléseben is. Mindkét oldalon régi előitéleteket kellett legyőzni, de Kolozsvár nevelői megmutatták, hogy nem csupán akarnak, de tudnak is küzdeni a közelmult lelkeket mételyező fasiszta és soviniszta babonái ellen.

A kezdet tehát szép és biztató. De akik a társadalmi fejlődés törvényeit ismerik, azok tudják, hogy a mult hibáit és büneit egyszerre nem lehet felszámolni. Tanáraink és tanitóink soha olyan nagy feladat előtt nem állottak, mint ma. Az igazi demokrácia szelleme meghlette ugya egy részük lelkét, de nagy többségük még ma is ideológi i za arban él és megértetlenül vagy ellenségesen néz szembe az uj idők követelményeivel. A sovinizmus csökevényeitől, a fasizmus fertőzéseitől nem könnyü sem a tanároknak, sem az ifjuságnak megszabadulni. Állandó és lankadatlan demokratikus nevelésben és átképző tanfolyamokban kell mindenkinek részesülni, aki ma az ifjuság demokratikus nevelésére vállalkozik. Csakis a tiszta szándék és az önrevizió vezetheti el a jóakaratuakat és a közönyösöket oda, hogy méltó vezetői és irányitói lehetnek ifjuságunknak. Ha ez a szellem fogja majd vezetni nevelőinket munkájukban, akkor és csakis akkor lesznek képesek a régi tárgyak uj szellemben való tanitására és Erdély jobb jövőjének szolgálására.

A ma fontos követelménye az is, hogy nevelőink végre lépjenek ki tantárgyuk és szigoruan vett nevelői munkájuk szük köréből. Tegyenek meg mindent, hogy a román és magyar tanszemélyzet testvéri kézfogóját minél előbb a megbékült és a soviniszta multtal leszámoló ifjuság testvéri találkozása kövesse. A kezdeményező lépést pedig éppen azoknak kell megtenniök, akik talán tudatosan, talán csak a kor soviniszta áramlataitól félrevezetve, mások lelkén sebeket ütöttek. E sebek begyógyitása a legelső és legsürgősebb feladat! A diákverések, az antiszemita tüntetések és a kizárások népeket egymással szembeállitó fasiszta módszereivel szemben Kolozsvár uj ifjusága mutassa végre meg, hogy van más ut is, a demokrácia utja, amelyre mindannyiunknak rá kell lépnünk, ha nem akarunk elpusztulni. Ezt várja tőlünk a Szovjetunió is és ezt kivánják a nyugati szövetségesek is egyaránt.

Az antiszemita, fasiszta és soviniszta mételytől megtisztuló ifjuság és nevelői kar másik nagy feladatköre az erdélyi társadalomba való szorosabb bekapcsolódás. Elsősorban a munkásosztály és a parasztság széles tömegeivel kell az uj iskolának megteremtenie kapcsolatait. A katedráról leszálló és a nagy tömegek közé menő nevelő egész uj világgal fog megismerkedni és ez a világ látókörének, szakismereteinek és demokrata meggyőződésének csak a hasznára lehet.

Az iskolák megnyiltak. A szülők, a politikai pártok és nemzetiségi különbség nélkül egész társadalmunk tekintete mától kezdve a tanárok és az ifjuság munkáján függ. Ha ez a munka nem hozza meg a várt megujulást, akkor a megujulni nem tudó iskolát el fogja söpörni az uj idők szelleme. De ha sikerül nevelőink őszinte vágya és ifjuságunk ennek hatása alatt átalakul, akkor a demokrata Kolozsvár példát fog mutatni egész Erdélynek, amelynek népei talán soha annyira nem vágytak egy uj és szabadabb világ után, mint ma.

Jancsó Elemér

Tito csapatai behatoltak Ausztriába

Esztország teljesen felszabadult

MOSZKVA, november 25. (Rádió). A szovjet tudósitó iroda hadijelentéséből: November 24-én a szovjetcsapatok teljesen megtisztitották Saaremaa (Özel) szigetét az ellenségtől, melyet a németek erős védelmi támaszponttá akartak kiépiteni. Evvel Esztország egész területe felszabadult. A szovjet balti flotta a sziget körül elsüllyesztett egy torpedórombolót, egy őrhajót, két előőrshajót és sulyosan megrongált egy nehéz cirkálót.

Csehszlovákiában Csaptól északra és északnyugatra Petrov tábornagy csapatai 7 községet foglaltak el támadásaik során.

Magyarországon támadásaikat folytatva és több német ellentámadást visszaverve, Malinovszky tábornagy csapatai elfoglalták Mezőzombor, Majos, Pusztaujlak, Báj, Gyöngyösalmás és Pálosvörösmart községeket.

A többi arcvonalon csak felderitő vállalkozás és néhány fontos helyi jelentőségü harc folyt.

November 20-án 32 német harckocsit semmisitettek meg és 70 német gépet lőttek le.

LONDON, november 25, Tito csapatai 20 kilométerre hatoltak be Ausztriába és a Klagenfurttól keletre lévő körzetben elfoglalták St. Andrea községet, valamint a mellette fekvő szénbányát.

Csak akkor várhat jobb jövőt Magyarország, ha fegyverét Németország ellen használja fel

MOSZKVA, november 25. (Rádió.) A Háboru és Munkásosztály cimü moszkvai lap hosszabb cikkben foglalkozik Magyarország helyzetével és megállapitja, hogy az ország nincs valami irigylésreméltó helyzetben. Miért kerekedhetett felül az államcsiny? — veti fel a kérdést a lap, majd azt a tényt szögezi le, hogy Magyarország a fasizmus fellegvára volt és március 19-én egy rakás csirkefogó került uralomra, akik jobban féltek a demokratikus erők uralomrajutásától, mint a német elnyomástól. Horthy elkésett lépése ezért maradt kellő hatás nélkül. Ha Vörös János, dálnoki Veres tábornokok és a magyar hadsereg egyrészének átállása és az országnak a Vörös Hadsereg által történt eddigi felszabaditása jelent is néhány lépést a kibontakozás felé, a végső cél az, hogy Sztalin marsall kijelentése szerint ezt az utolsó német szövetségest is szembeállitsa a fasizmussal. Csak egy ilyen harcban tisztulhat meg Magyarország. Csak akkor várhat jobb jövőt, ha fegyverét a németek ellen használja fel — fejezi be cikkét a moszkvai lap.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

A francia-amerikai csapatok Strassbourgnál átkeltek a Rajnán

LONDON, november 25. (Reuter.) A nyugati fronton a szövetségesek nagy offenzivája az elmult 48 órában igen jelentős szakaszához érkezett: francia—amerikai csapatok Strassbourg elfoglalása után birtokukba keritették a Kehlbe vezető Rajna-hidat, átkeltek a folyón és behatoltak Németországba. A másik jelentős fegyvertény az amerikai 3. hadsereg ujabb sikere az aacheni térségben. Patton tábornok csapatai behatoltak Weissweilernbe és most a Köln felé vezető gépkocsi müut két oldalán nyomulnak előre. Ez a két hadmüvelet pillléreiben mozgatta meg a nyugati erődvonalra támaszkodó német ellenállást és további jelentős hadi sikerek előfeltételeit teremtette meg.

A legfelsőbb szövetséges főhadiszállásról jelentették Strassbourg városának felszabaditását. Hivatalos nyilatkozatot még nem adtak. A francia kormány már kinevezte a körzeti kormánybiztost Strassbourg számára. Hosszu fogoly-oszlopok menetelnek kifelé a városból. A nyugati erődvonalbol a német nehéztüzérség lőtte Strassbourgot. A katedrálist eltalálták és sulyosan megrongálták. A dóm tornya még épen áll.

A Voguezek keleti lejtőjén 50.000 főnyi német csoport igyekszik átvágni magát a Rajna felé. A bekeritésükre inditott hadmüvelet egyre szükebbre szoritja a gyürüt, elzárván a folyó-átkelőknél a visszavonulás utját.

A 3. hadsereg szakaszának északi szárnya teljes mozgásban van. Geilenkirchen térségében az amerikaiak rohammal visszafoglalták Howen és Beck községeket. E hadseregcsoport kiemelkedő sikere még, hogy Saarbrückentől negyven kilométerre délre kierőszakolta az átkelést a Saar-folyón. Ezzel a nagy német ipari csomópont közvetlen veszélybe került. Az amerikai kötelékek ebben a térségben három kilométerre törtek előre a folyón tul. Több városkát és községet foglaltak el.

Hollandiában a brit hadsereg csapatai széles vonalon felzárkóznak a Maas mentén Venlótól északra.

A londoni lapok figyelemreméltó fényképeket közölnek a svájci határ mentén csürheszerüen menekülő német csoportokról. A katonák kerékpáron, gyalog, sulyosan megrakott szekereken, egymást gázolva, lökdösve igyekeznek Svájc felé — az internáló táborba.

A szovjetmunkások ujjáépitették Ukrajnát

Dolgoznak a gyárak, robognak a vonatok, megnyiltak az iskolák

Mintha a rombolás gyilkoskedvü ördöge járt volna ezeken a tájakon, olyan volt egy esztendővel ezelőtt a németek kivonulása után a Szovjetunió legszebb, leggazdagabb vidéke: Ukrajna. Hatalmas iparvárosok, Sztalingrád, Novorosszijszk, Voronyezs, Szmolenszk, Csernigov romokban hevertek. A legkisebb falvak is mindenütt magukon viselték a szörnyü pusztitás bélyegét. Felrobbantott utcasorok, kiégett városnegyedek, szinte mérnöki pontossággal szétrobbantott gyártelepek jelezték mindenütt az utat, amerre a hitlerista hadsereg visszavonult. A gyilkosságok tizezreit, százezreit követték el mindent szétmarcangoló dühükben, amikor rájöttek, hogy az olyannyira áhitott Ukrajna nem lehet az övék s nem rabolhatják, nem szipolyozhatják tovább a más földjét. Csak egy példát hozunk fel arra, micsoda szörnyüségeket követtek el a német seregek. A Don-medence egyik nagy szénbányájában, a „Kalinovszka" tárnában 279.000 bányászt, asszonyt és gyermeket gyilkoltak le. De ilyen és hasonló eset száz és száz volt. Ukrajna puszta és sivár maradt. Ugylátszott, évek, talán évtizedek kellenek ahhoz, hogy ismét feltámadjon az élet és meginduljon a munka.

A Szocialista Tanácsköztársaságok Uniójának

népét azonban nem ilyen fából faragták. Nem kezdtek siránkozni, nem jajongtak a romok felett, hanem nekiláttak a munkának. Hősköltemény, a munka hőskölteménye az, ami itt rövid egy esztendő alatt történt. Mialatt a hadianyagtermelés nemhogy csökkent volna, hanem még fokozódott, megindult a németek által elpusztitott hatalmas terület ujjáépitése is. Milliónyi munkáskar együttes erőfeszitésének köszönhető, hogy ma már ismét füstölögnek a gyárkémények, ismét folyik a termelés ott, ahol még nem is olyan régen csak rom és pusztaság volt.

Rosztov, a hatalmas ipari központ üzemei ujjáépültek. A világ legnagyobb mezőgazdasági gépgyára már ismét müködik. Egész városnegyedek épültek ujjá s a Don hatalmas hidján, amit a németek felrobbantottak, már ismét folyik a közlekedés.

Hogy fogalmat alkothassunk, mi mindent végeztek a szovjet munkások egy esztendő alatt, felsorolunk néhány számadatot. A felszabaditás óta ismét üzembe helyeztek 858 nagyüzemet, közte 51 bányát. S ez nem lekicsinyelhető eredmény, különösen ha meggondoljuk, hogy gyakran derékig jeges vizben kellett dolgozni a gépek kiemelésén. Dehát a szovjetember tudja, hogy a háborut megnyerni és ujjáépiteni csak erőfeszitések és áldozatok árán lehet.

A legtöbb helyen

az egy évre előirt munkateljesitményt hat hónap alatt érték el. Az egyhavi előirásnak sokszor három-négyszeresét nyujtják. Az ifjumunkás brigádok pedig rendszeresen három-négyszáz százalékos eredménytöbbletet mutatnak fel. Ismét csak néhány példát kell felhozzunk. Emlitsük meg talán azt, hogy a sztalinugoli bányákból huszmillió köbméter vizet szivattyuztak ki s a sztalinói acélgyártás már ismét teljes erővel folyik. A Donmedence üzemei egy esztendő alatt 200 ezer tonna öntöttvasat, 420 ezer tonna acélt, 220 ezer tonna acéllemezt és 700 ezer tonna kokszot termelnek.

Ez a fáradhatatlan, kitartó épitőmunka nem ismer megtorpanást vagy késlekedést. Szinte hihetetlennek hangzik, de a felszabadulás óta helyre tudtak állitani 3600 kilométer vasutat, egész sereg vasuti és mozdonyjavitó mühelyt és pályaudvart is.

A mezőgazdaság is keményen állja a versenyt az ipari ujjáépitéssel. A Don-medence kolhozaiban és szovhozaiban — ezekben a mezőgazdasági közösségekben — éppen olyan pusztitást végzett a Wehrmacht, mint a városokon. Ma azonban már ismét teljes gőzzel dolgozik 1100 kolhoz, 152 szovhoz és 52 traktorállomás. Az előirt terméseredménynél 107.8 százalékot értek el. Hála a kitünő termésnek, több mint háromszáz kolhozban 1 00 kilogram buzát termeltek hektáronként.

Az ujjáépitők

a müvelődés ügyét sem hanyagolták el. Több mint 1000 iskola, hat főiskola, 27 müszaki iskola müködik ismét az elpusztitott területen. A kórházak, orvosi rendelőintézetek, szülőotthonok pedig a teljesen megszokott ütemben müködnek.

A dolgozók társadalmának ez a hatalmas méretü s máris csodálatos eredményeket felmutató összefogása a szocialista társadalom életerejét mutatja. Itt senki sem huzódik a munkától, mert tudja, hogy önmagáért dolgozik.

Nálunk, ahol — hála a Vörös Hadsereg gyors beavatkozásának — a németek nem tudtak helyrehozhatatlan rombolásokat végrehajtani s ahol megközelitően sem kell annyit ujjáépiteni, mint Ukrajnában, remélhető leg ugyanaz a szellem hatja át a dolgozók társadalmát s ugyanolyan erővel dolgoznak mindnyájunk jövője érdekében.

(n. e.)

Háborus bünösnek nyilvánitotta a kolozsvári városi tanács az elmenekült Vásárhelyi László dr. polgármestert

KOLOZSVÁR, november 25. A városi tanács legutóbbi ülésén ujólag foglalkozott Kolozsvár közellátási és köztisztasági kérdésének nehézségeivel. Mint ismeretes, ezt a két elsőrendüen fontos kérdést elsősorban a szállitóeszközök hiánya miatt nem lehet kielégitő módon megoldani. A kérdéssel kapcsolatban a gazdasági ügyosztály vezetője részletes jelentésben ismertette, hogy a fasiszta vezetőség miképpen fosztotta ki a várost ugyszólván minden felszereléséből. Elmondotta, hogy Vásárhelyi László dr. polgármester elvitt egy luxusgépkocsit és egy tehergépkocsit. Szöllősy Sándor erdész egy tehergépkocsit. A mérnöki hivataltól elvittek egy személy- és egy tehergépkocsit, a köztisztasági üzemektől Bárán László tanácsos egy személygépkocsit, öt tehergépkocsit és két „Ford" öntözőkocsit. A honvédség részére öt tehergépkocsit rekviráltak el a köztisztasági üzemektől. Vitéz Zombory A. József tuzoltófőparancsnok október 6-án, Dévényi Endre dr. tüzoltóparancsnok október 9-én történt eltávozásuk alkalmával a város tüzoltófelszerelését vitték magukkal. Elvittek két Klöckner-féle autófecskendőt, négy tehergépkocsit, egy személygépkocsit és egy motorkerékpárt. A köztisztasági üzemektől ezenkivül a román katonaság igénybevett egy tehergépkocsit.

A városi tanács megdöbbenéssel vette tudomásul a jelentést és a fenti személyeket, akik Kolozsvárt ilyen galád módon kifosztották és ezáltal a város lakosságát ugyszólván az ehinségbe taszitották, egyhangulag háborus bünösöknek mondotta ki. Határozatilag kimondotta továbbá azt, hogy ezeket a háborus bünösöket visszaköveteli, hogy a városi néptörvényszék itélkezzék fölöttük.

FELHIVÁSOK

A szücsszakosztály 27-én, hétfőn délután fél 3 órakor gyülést tart. Saját érdekében mindenki megjelenni sziveskedjék. Vezetőség.

Adjunk ruhát a nélkülözőknek. A Népjóléti Hivatal felkéri a város közönségét, hogy nélkülözhető ruhadarabjait (főleg cipőt) Farkas-utca 4. alá adja le.

Népkonyhán étkezők, akik november 16-tól szóló jegyeiket még nem vették át, azonnal jelentkezzenek uj jegyeikért.

A hóstátiakhoz és monostoriakhoz. A Népvédelmi Egyesület kéri mindazokat, akik a vasuti munkásokat természetben (burgonya, káposzta, hagyma, zöldség, fa) segélyezni óhajtják, hogy adományaikat sziveskedjenek a CFR munkások segélyező bizottságához Horea-ut (volt Horthy) 5. alá eljuttatni.

A kereskedők vasárnap fél 11 órakor alakuló gyülést tartanak a vármegyeházán.

A vizmüvek igazgatósága felhivja a háztulajdonosok és gondnokok figyelmét a hátralékos és folyó vizdijak azonnali befizetésére, ellenkező esetben a vizszolgáltatást megszünteti. Egyben felhivja a figyelmet arra is, amennyiben a bombázások által lakhatatlanná vált lakrészeiket teljesen vagy részlegesen használatba vették, ugy azt haladéktalanul jelentsék. Ellenkező esetben az eddig leirt dijakkal megterhelik őket.

Acsok szakosztálya vasárnap 9 órakor Kossuth Lajos-utca 32. alatt alakuló ülést tart.

A kolozsvári ügyvédi kamara rendkivüli közgyülését hivatalos helyiségében 1944 november 30-án délelőtt 9 órakor tartja meg.

Felhivás. A „Butyka Ferenc gyógyárunagykereskedés R.-T." felkéri mindazokat az általunk is imert személyeket, hogy gyógyáruraktárunkból és pincehelyiségeinkből elvitt insulint, kábitószereket, gyógyszereket és egyéb holmikat 48 órán belül annál is inkább hozzák vissza, mert ellenkező esetben kénytelenek leszünk őket statáriális biróság elé állittatni.

Felhivjuk az összes kolozsvári gépkocsivezetőket és autószereőket, hogy a folyó hó 26-án, vasárnap délután 3 órakor megtartandó szakmai értekezleten nagyon fontos ügyben jelenjenek meg a Vasmunkás Otthonban, Fejedelem utca 17.

Felhivjuk mindazon kolozsvári zsidó vallású testvéreket, akik eddig az orth. izr. hitközség tagjaiként nálam beiratkoztak, hogy f. hó 2.-án, vasárnap délután 2 órakor a Timár-utca 31. szám alatt megtartandó alakuló közgyülésen lehetőleg teljes számban megjelenni sziveskedjenek. Az előkészitő bizottság megbizásából Rosner Salamon elnök.

Fogászati laboratóriumot
megnyitottam Jókai-utca 3. szám,
(volt „Unit" Dental Depo)
KLEIN

HIREK

Mi történik vasárnap?

Délelőtt 11 órakor a Magyar Népi Szövetség Székházában (Farkas-utca 7) a magyar földmüves, munkás és diákifjuság gyülése.

Délelőtt 11 órai kezdettel a Magyar Szinház szinrehozza Maxim Gorkij, a hires orosz iró, „Éjjeli menedékhely" cimü darabját.

Délután 3 órai kezdettel Józsa Béla emlékünnepély a Diákházban.

*

Szolgálatos gyógyszertárak november 25-től december 1-ig: „Szentháromság" gyógyszertár Unió-utca 2. „Keresztelő Szent János" gyógyszertár Deák Ferenc-utca 9. „Minerva" gyógyszertár Dózsa György-utca 35. „Farmacia Valahilor" Heltai-utca 3.

DR. JAKAB jogiszeminárium, Görögtemplom-u. 35.

Felmentették a vád alá helyezett Maurice Chevaliert. Mint Párisból jelentik, a németekkel való együttmüködés vádjával néptörvényszék elé állitott Maurice Chevaliert, a világhirü film-müvészt és sanzon-énekest — akinek néhány hónappal ezelőtt halálhirét keltette az ellenséges propaganda — felmentették a vád és annak következményei alól.

Gyüjtés a vasutépitők javára. *A Világosság szerkesztősége utján a következő ujabb adományok jutottak el a vasuti munkásokhoz: Nagy Bálint butorkereskedőtől 50, Hegedüs Sándor aranymüvestől 100, Sebők János cukrászmestertől 100, a Rendor-bőrgyár munkásaitól 550, az Elind villamos ipari üzem munkásaitól 220 és a „Varga Dániel örökösei" papirlemezgyár munkásainak egy napi fizetése, 753'20 pengő. Eddigi gyüjtésünk eredménye az uj adományokkal együtt összesen 3300 pengő és 80 fillér.*

A Szociáldemokrata Pártban ma, vasárnap délelőtt fél 11-kor Pásztai Géza dr. tart előadást. Kérjük a tagok pontos megjelenését.

Az Állami Gyógypedagógiai Intézet *(Rákóczi-ut 2.) felhivja a kinnlakó növendékek szüleit, hogy azokat folyó hó 27-én reggel 8 órára hozzák el az intézetbe, hogy velük a tanitás megkezdésének körülményeit az igazgatóság megbeszélhesse.*

A kolozsvári cipésziparosok gyüjtési kezdeményeztek a közmunkákat végző dolgozók felsegitésére. 520 pengő gyült össze, a szakosztály pedig 300 pengővel járult hozzá a mozgalomhoz. Ezenkivül határozati javaslatot hoztak, hogy hetenkint 10 pengőt fizetnek ugyanerre a célra.

Az Erdélyi Gazdák Magértékesitő Szövetkezete, mint a „Szövetség" Központ tagja, folyó hó 25-ére összehivott közgyülésének határozatképtelensége folytán folyó évi dec. hó 4-én, hétfőn délelőtt 10 órakor az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület székházában rendkivüli közgyülést tart, mely a résztvevők számára való tekintet nélkül határozatképes. Tárgysorozat: Igazgatóság és felügyelőbizottság megválasztása. Az igazgatóság nevében Cseh Zoltán s. k.

Meghivó. A Kolozsváron létesitendő „Varroda Szövetkezet", mint a „Szövetség" Központ tagja, Kolozsváron 1944. évi november hó 28-án d. e. 9 órakor a Rákóczi-ut 39. szám alatt alakuló közgyülést tart, melyre az üzletrészt jegyzett tagokat meghivjat Napirend: Jegyzőkönyvvezető és kéhitelesitő kijelölése. 2. A szövetkezet megalakulásának kimondása és az alapszabályok elfogadása. 3. Az igazgatósági tagok megválasztása. 4. A felügyelőbizottsági tagok megválasztása. 5. A szövetkezetnek a „Szövetség" Központba való belépésének kimondása. 6. Inditványok. A szervező bizottság.

FÉRFIKALAP
tisztitást, vasalást, kisebbitést-nagyobbitást, festést és formálást vállalunk
Nagy Mihá[ly] és fia Oszkár
kalaposmester[ek] [Sz]abadság-tér 8.

Dózsa György beszéde a ceglédi piacon 1514-ben

Brutus János Mihály olasz humanista, Zápolya Jánosnak, az 1514-es jobbágyfelkelés leverőjének udvari történetírója jegyezte fel „Magyar História" című munkájában Dózsa György hires ceglédi beszédét, melynek főbb részeit közöljük itt Márkos Albert kolozsvári unitárius kollégiumi könyvtáros uj fordításában. A fordítás eredetileg a Termés folyóirat számára készült, azonban a fasiszta cenzura miatt nem jelenhetett meg.

Magyarok! Sokféle baj szakadt mostanig rátok. Ennek oka nem annyira ellenfeleitek erőszakoskodása, mint inkább a magatok tunyasága és tehetetlensége volt. Arra a sorsra voltatok kárhoztatva, hogy a bajoknak csak a várva-várt halál vessen véget s a fenyegető végpusztulásból egyedül az szabaditson meg. Most azonban, Isten jóvoltából, fordult a kocka. Most valahára alkalom adódott arra, hogy kitépjétek magatokat a nemesség jogtalan zsarnoksága alól, csak legyen bátorságotok megragadni az alkalmat. Most végre ütött az óra: elérhetitek, amire mindig vágyakoztatok, bosszut állhattok ezernyi bajotok okozóin.

Jól tudom, milyen indulattal vagytok irántam, ki szabadságotok védelmére álltam ki. Nem remélek én affélét, hogy inkább az én beszédemre, semmint a magatok nyomoruságainak emlékezetére induljatok meg. Hiszen, ha azt hinném, nem csak a magatok itélete, hanem a saját bevallásom szerint is, én volnék a világ legbutább embere. Az éhség, szükség, a piszok, szolgaságtok nyilvánvaló undok jelei, hozzá mocskos testetek züllött állapota, beesett arcotok sápadtsága, amerre csak mentek, szemet szurnak mindenkinek, még ha magatok hallgattok is.

Bizony, kegyetlenül elbánt tiveletek a sors! Amitől az élő állatok természet szerint, ösztönszerüleg viszszariadnak, ti a nyomoruságok terhe alatt éppen azt kivánjátok: a halált.

Elnézem kiéhezett, sápadt arcotokat, ráncoktól barázdált homlokotokat, a szomjuságtól kiaszott sovány képeteket, csontra száradt bőrötöket s elgondolom: ha elszánt bátorságotok reménységemben meg nem erősitene, alig merném hinni, hogy ezekben az elgyötört, halálravált testekben lakozhatnék olyan erő, amilyen a hadviselésre szükséges. Sok mindenért érdemesek az urak gyülöletünkre, leginkább azonban egy dologért: azért, hogy fajtájukról megfeledkezve, titeket gyönyöreiknek szolgáivá aljasitottak és szolgáivá azon élvezetnek, amiket testetek mészárszékre vonásával szereztek maguknak s igy nem adtak nektek alkalmat arra, hogy a finom élvezetektől távol, őseitektől örök ött vitézségeket kifejthessétek. Ezzel aztán ezek a maguk szemében boldog, másokéban nyomorult emberek a magyar nemzetnek már eredetétől fogva veleszületett erejét és lelki nagyságát elfojtották.

Nekik persze csak egy dologra van gondjuk: csillogni a ti szennyeteken, hizni a ti keserves munkátokkal megszerzett javakon, fejedelmi lakomákon torkig lakva, bortól ellustulva, most mámorba, majd cifrálkodásba veszve, élni minden gondtól menten életüket. S vajjon csak ennyi a céljuk? Igy élnek azért, hogy titeket csak annál kinzóbb és égetőbb fájdalom gyötörjön a magatok nyomoruságainak láttán. De ezek nem csak veletek bánnak kegyetlenül, ujjat huznak ők mindnyájunk közös szülejével, a természettel is, amikor annak mostohaságát egybekötik a ti nyomoruságtokkal és szerencsétlenségtekkel. Mert a természetnek nem az a parancsa, hogy javai egyenlőtlenül legyenek elosztva. Ti olyan országban születettek, mely nemcsak gabonában bővelkedik, hanem minden földnél jobban tömve van ércel, arannyal, ezüsttel, egyszóval mindennel, ami az életre és müveltségre szükséges. És itt egyik resz keserves fáradtsággal szerzi meg azt, amit a másik fölél, egyik rész mindig éhezik, hogy majd belepusztul, a másik a fáradozással megszerzett javakat élvezi és még azon a cimen sem kimélik a szegénységet, hogy ezek a nyomorult emberek kegyetlen és kapzsi urak részére áruba bocsátották életüket, amelyről pedig hitveseiknek, gyermekeiknek és szüleiknek tartoznának számot adni.

A természet ugy rendezte, hogy minden tömegben, mely a közös boldogulás céljából egyesült, legyenek, akik — mint az emberi testben az ész és értelem — az első helyet tartsák és akik azt, amit a jobbak elrendeltek, megbizatásuk szerint szorgalmasan és lelkiismeretesen végrehajtsák. A természet válogatás nélkül alkotja az uralkodásra és engedelmeskedésre alkalmas embereket. A szerencse kedvező folyása révén azonban sokan jutnak uralkodói polcra olyanok, akik, ha a természet törvényét megtartanák, csak arra volnának jók, hogy a legalacsonyabb, piszkos sorban szolgai munkát végezzenek s a mások parancsának és rendeleteinek legyenek végrehajtói.

Hagyjunk most másokat, nézzük csupán azt, kicsodák azok, akiknek ti, ugyanazon nemzet fiai, ugyanegy haza szülöttei, tápláltjai és nevelltjei, a hatalma alá vagytok veive. Mi bennük az az annyira kiváló jelesség, mi az a fejedelmi erény, a dolgoknak az az ismerete, az a tapasztalat, ami őket méltókká teszi arra, hogy családi vagyonukkal, gazdagságukkal, hivatalukkal és hatalmukkal fölöttetek oly messze kitünjenek? Hátha azok között, akiken hatalmaskodnak, vannak nagy számmal olyanok, akik tehetségre, bátorságra, észre, lélekjelenlétre és vitézségre náluk százszor különbek?

Miért akarják, hogy a természet csak nekik kedvezzen, hogy terményeit csak nekik nyujtsa, az aranyat a föld gyomrából csak az ő számukra bányásszák és mossák a folyók fövényéből? S azt miért csak nekik verjék és véssék? Miért legyen szabad ezeknek a beteges nagyravágyásukban fölfuvalkodott embereknek egyetlen lakomán annyit elfecsérelniök, amennyivel egy falut teljes esztendeig el lehetne tartani? Hát ugyan bizony a polgárság rendjei között oly megkülönböztetést kell tenni, hogy akiknek jobban szolgált a szerencse, azok kedvezőbb állapotban legyenek, akiknek meg szükös viszonyaik miatt még ételre sem telik, azokat lenézzék? Hát bele lehet ebbe törődni? Lehet igy remélni, hogy az állam épen sokáig fennmarad és felvirágzik? Türelmetek elég régóta kapatja már őket. Ha békén türitek a bántalmakat, ők csak annál durvábban fognak bántalmazni titeket ugy, hogy ha egyszer már valamiképpen határt nem szabtok, ők a maguk jószántából soha meg nem szünnek attól, hogy veletek kutyául bánjanak, feleségeiteket, gyermekeiteket nyomorgassák, javaitokat elharácsolják.

Fel hát magyarok egy jobb reménységre! Fel olyan tettekre, amik méltók legyenek hozzátok s őseitekhez! Szerezzétek valahára fegyverrel vissza a szabadságot, amit tőlünk a nemes urak garázdálkodása s a magatok lelki tunyasága ragadott el. Jogaitokkal nem törődtetek, vagy tán inkább nem is ismertétek s ezzel a hatalmaskodó emberek visszaélve, vesztetekre törtek. Tüzzel, vassal, a várak és falvak földulásával és pusztitásával, a háboru minden csapásával térítsük észre a makacskodókat, mert különben maguktól soha rá nem jönnek kik ők s kik vagyunk mi. Hadd lakoljanak meg e kőszivü emberek az ő gazságukért.

Férfi és női kalapok
formálását, tisztitását és festését szakszerüen készíti
KARL DÉZSO
Dózsa Gy.-u. (v. Wesselényi) 37.

Főispáni rendelet az önbiráskodásról, a fegyverek beszolgáltatásáról és a lopások megakadályozásáról

KOLOZSVÁR, november 25. Kolozs vármegye főispáni hivatala az alábbi rendeleteket adta ki:

A fegyverek beszolgáltatásáról

A Kolozs vármegye területén levő városok és községek polgármesterei, illetve birái kötelesek folyó év december ötödikéig jelenteni, hogy minden fegyvert összegyüjtöttek és hogy senkinél nem található több fegyver. Ugyancsak december 5-ig kötelesek azt is igazolni, hogy az igy összegyüjtött fegyvereket beszolgáltatták a kolozsvári szovjet Térparancsnokságnak.

A rendelet ellen vétők a kolozsvári törvényszék statáriális birósága elé kerülnek.

A lopásokról

A főispáni hivatal közli mindenkivel, hogy a hatóságok ezután a legkisebb lopás miatt is letartóztatást eszközölnek s a letartóztatottakat statáriális eljárás lefolytatására a törvényszéknek adják át. A rendelet végrehajtásáért a polgármesterek, illetve a községi birák személyileg felelősek.

Az önbiráskodásról

Kolozs vármegye főispáni hivatala közli, hogy az önbiráskodásra senkinek sincs joga a vármegye területén. A biráskodást kizárólag az illetékes törvényszékek végzik el. Ennek a rendeletnek a legkisebb mértékben történő áthágása is statáriális büntetést von maga után. A rendőrség köteles az illetőt a helyszinen letartóztatni.

A három rendeletet Vescan Teofil főispán és Csögör Lajos alispán irták alá.

Szoritsunk időt az irodalom számára is

Az olcsó népi kiadványok kérdése

Igen, most már elérkezett az ideje, hogy irodalompolitikával is foglalkozzunk. Erdély felszabadulása óta égetőbb dolgaink voltak az irodalom kérdéseinél. Iróink dicséretére válik, hogy nem zavarták össze a sorrendet. Nevüket mindenütt ott láthattuk a demokratikus arcvonal kiáltványain. Nem kellett sem könyörögni, sem fenyegetőzni, ahogy azt március 19-e után a pesti náci-kormányok sajtóbetyárai tették, hogy az irók állást foglaljanak. Iróink önként szint vallottak a feltörekvő dolgozó nép harca mellett. Erdélyi napilapjainkat majdnem csakis az irók irják teli. A fasiszta ujságirás annyira beszennyezte a hivatásos ujságirókat, hogy a demokrácia számára kevesen maradtak feddhetetlenül. Iróink voltak kénytelenek az ujságirást vállalni. Alázatosan végezték a népgyülésekről szóló tudósitások irását, munkára buzditották a vasutépitőket s pellengérre állitották a fasiszta háborus bünösöket.

Nem is lehetett ez másként. Hogy is propagálhattunk volna szépirodalmat akkor, amikor papirszüke miatt ujság is alig-alig jelenhetett meg? Aztán a változás első heteiben villanyvilágitás sem volt. Mi mellett irhattunk vagy olvashattunk volna uj könyveket? A villamosmüvek, a vasutak, gyárak, hidak helyreállításáért, az ittélő népek megbékéléséért kellett dologba állania mind a két ézi munkásnak, mind a toll harcosainak. Most azonban már tuljutottunk a legnehezebbjén. Most már ha falvainkban egyelőre még nem is, de legalább külvárosi házainkban felgyul a villany. Itt volna tehát az alkalom, hogy régen kialakult demokratikus irodalmi terveinket a népnevelés terén megvalósitsuk.

Sajnos, a korai esti zárórák miatt tavaszig majdnem teljesen le kell mondanunk az irodalmi esték rendezéséről, a vasárnapokat pedig többnyire gyülések foglalják le. A hosszu téli hónapok hosszu estéit mégsem hagyhatjuk kárbaveszni. Elénk mered tehát az adott helyzet szabta irodalompolitikai feladat: igy vagy ugy, de haladéktalanul meg kell kezdenünk a tömegek demokratikus szellemü irodalmi átnevelését. És ha ez nyilvános előadások keretében csak igen mérsékelten lehetséges, akkor haladéktalanul meg kell kezdenünk azt egy eleven kritikai folyóirat szerkesztésével, továbbá az olcsó és uj szellemü könyvek kiadásával s vándorkönyvtárak megszervezésével.

Egyszóval, elérkezett az ideje, hogy irodalmi feladataink megtárgyalására végre összeüljünk. Persze egyáltalán nem gondolunk grófi kastélyokban rendezett iró-tanácskozásokra. A mi irodalompolitikánk nem függhet többé arisztokraták szükkeblüségétől vagy bőr erszényétől. A mi irodalompolitikánk, mint minden politikánk, a tömegek feltörekvő harcával és áldozatkészségével kell hogy összeforjon. És amit eddig a régi irodalmi társaságok meg sem igen kisérelnek, a mi irodalompolitikánk szoros együttmüködést kell hogy teremtsen a demokratikus román irodalom törekvéseivel.

Az ilyen elvi meghatározások szellemében feltétlenül időt kell már szoritanunk, a politikai szervezkedés mellett, szinházpolitikánk rendezésére is. Kiadtuk a jelszót: uj szinházat akarunk, uj közönséget nevelünk! Ezt viszont uj dráma-irodalom s a régi komoly dráma-irodalom szinrehozatala nélkül nem érhetjük el. Léha operettekkel s a kártékony ponyvairodalommal ferde irányba nevelt tömegeink érdeklődését rá kell vezetnünk elsősorban a haladó szellemü irodalom megbecsülésére, megértésére s akkor bizonyára a szinházban sem kell üres nézőtér előtt játszani legidőtállóbb drámáinkat és zenemüveinket.

Addig persze nem várhatunk, amig uj irók uj müvekkel jelentkeznek. Az utóbbi évtizedek irodalma elég komoly termést hozott itthon is, meg másutt is szerte a világban. Tömegeink mondhatni mégis alig ismerik, alig izlelték meg ezt a termést. Vigyük eléjük a legjava népi irodalmat, vigyük szinre a népi szinjátékokat. Kézivcs olcsó füzetekbe összeválogathatjuk legjava kisregényeinket, novelláinkat. A hosszu téli estéken e füzetek olvastatásával növelhetnők tömegeink irodalmi igényeit. Tömegeink egyáltalán nem ismerik a szovjet-irodalmat sem. Elő kell készitenünk tehát az orosz müvek forditásait, népszerü kiadásait, hogy nyárára piacra dobhassuk.

Az uj irók uj müveiről szólva megállapithatjuk: József Attila, Illyés Gyula, Móricz Zsigmond, munkásiróink s a Maxim Gorkij iskoláján nevelkedett uj orosz irók megismertetése és megkedveltetése nélkül egyáltalán nem várhatjuk az uj idők uj iróinak és költőinek a néptömegekből való felbukkanását. A mi demokratikus népi irodalmunk és szomszédaink hasonló irodalma nélkül nem verhetünk hidat a szocialista világirodalom felé sem.

Feladatunk tehát nem könnyü s amellett sürgős is. De mi, akik nem kérdeztük, mikor az ittmaradás mellett döntöttünk, hogy ki garantálja az életünket, mint Tamási Áron, megbirkózunk ezzel is. Mi elmélkedő „virrasztás" helyett segitettünk a vasutépitőknek tollunkkal, kalapácsos munkástestvéreink meg szeretettel kell, hogy segitő kezüket nyujtsák az irodalom csöpeinek jó tartósra és jó mélyre való sujkolásához.

Munkára fel! Elő az elgáncsolt demokratikus irodalmi tervekkel! Olcsó és jó könyveket a dolgozók kezébe! Ez legyen a téli hónapok legégetőbb irodalompolitikája!

Nagy István

Apróhirdetések

Hirdetéseket 8-11 óra között veszünk fel

Adás-vétel

ARANYHEGYŰ töltőtollakat veszek. Fülöp Kálmán töltőtoll-üzeme, Deák F.-u. 22 szám. 766

ELADÓ egy gyalupad és egy kisebb vaságy. Értekezni Deák Ferenc-utca 2 sz. alatt. 780

UJ szénaprések eladók. Papp karosszériagyártó, Budai Antal-utca 122. (v. Honvéd-u.). 816

KERESEK megvételre egy modern, jókarban lévő hálószobabutort. Cim: Rátz ékszerész Kolozsvár, Szabadság-tér 19. 816

KERESEK megvételre látszerész-vágógépet és refratométert, valamint egyéb szerszámokat. Cim: Ratz ékszerész Kolozsvár, Szabadság-tér 19. 816

SÖTÉTKÉK, modern, mély gyermekkocsi eladó. Magyar-u. 108. 821

JÓKARBAN lévő szezlon olcsón eladó. Szamos-u. 22. Zsidókórház mellett. 832

FOGÁSZATI müszereket, anyagot, motort bármilyen állapotban, magas áron veszek. Klein Dental Depo, Jókai-utca 3 volt „Unit"-helyiség. 856

ELADÓ hálóberendezés. Érdeklődni Tordai-ut 14. Hátul az udvarban. 858

EGY kétszemélyes szezlon, keveset használt eladó Gsákány-u. 65. 860

HASZNÁLT, de jó karban lévő hálószoba butort vennék. Cim a kiadóban. Gr.

KERESEK megvételre férfi, női, gyermekruhákat, cipőket, férfi, női, gyermek télikabátot, szőnyeget és egyéb használt tárgyakat. Kazinczy-utca 52, ajtó 2, vagy Postakert-utca 1 sz. kosárfonódában leadni a cimet. 885

Géprészek, öntödei áruk megrendelésével keresse fel a
VASIPARI R. T.-ot,
Csepel-u. 3.

FIGYELEM: Márkás töltőtollak, borotvapengék stb. még kaphatók. Töltőtolljavitásokat gyorsan és a legjobban készitek. Használt tollakat magas áron veszek. Papp Lajos Malom-u. 8. sz. 692

ELADÓ egy uj kétkarikás gázkályha. Cim a kiadóban. 902

ELADÓ egy két éves gyereknek való siruha. Értekezni lehet Izabella-utca 7. 824

MOZIGÉPET megvételre keresek, külön filmet is. „Mozigép" jeligére. 740

CUKORKAÜZLETET üresen vagy berendezéssel átvennék. Táncz Jenő épit. vállalkozó, Lázár-utca 15 szám. 909

ELADÓ szép kivitelü ebédlő Budai Nagy Antal-utca 21, Ilyésnénél II. em. 895

VENNÉK jókarban levő rökamirt, eladó keményfakeretes háló. Cim a kiadóban. 890

EGY jóforgalmu vendéglő italméréssel, betegség miatt, eladó. Péterfy, Csányi László-tér 3. 897

Férfifehérnemű készitést vállalok hozott anyagból.
Hunyadi-tér 17 szám. VÉGHNÉ.

Állást keres

KÖNYVELÉSBEN, bérelszámolásban jártas tisztviselő alkalmazást keres. „Dolgozó" jeligére a kiadóba. 913

MAGÁNOS NŐ, magános férfi házvezetését vállalná. Cim a kiadóban. 868

MÜSZAKI rajzoló, ki az épitészeti rajzoláshoz is ért, megfelelő állást keres. Madách-utca 40. 893

KERESKEDŐ, ügynöki, pénzbeszedői, felügyelői, kiszolgálói, vagy hasonló állást keres. Cim a kiadóban. 896

HÁZVEZETŐNŐI állást keres plébániára, magános urhoz, falura is, komoly hölgy, „Gazdaságkedvelő" jeligére a kiadóba. 888.

TANÁRNŐ, angol-magyar szakos bármilyen állást, házitanitást elvállal. Vincze Kornélia, Hétvezér-tér 27. 961

MENEKÜLT urinő bármilyen állást elfoglalna. „Menekült" jeligére. 739

Állást kaphat

JÓL FŐZŐ mindenes azonnalra kerestetik, Jelentkezni lehet 1—3 óra között, Berde Mozes-utca 3, II. em. 894

TANULÓLEÁNYT felveszek fehérneművarrodába. Hunyadi-tér 17. 705

FELSZÓLITOM

mindazon személyeket (egyes személyek már ismeretesek előttem), akik Széchenyi-tér 25—26 számu lakásombó. f. év május 1 óta bármely cimen bármit is elvittek vagy falura küldtek, vagy tudtak ezek elviteléről, hogy haladéktalanul juttassák vissza, mert ellenkező esetben hatósági segédlettel fogom felkutatni azokat és a törvényes eljárást meginditom ellenük.

Rados Manó

Legujabb

Teljes sikerrel zárult Subasics moszkvai tanácskozása

LONDON, november 25. (Reuter.) Mint Moszkvából jelentik, Subasics dr. jugoszláv miniszterelnök pénteken elutazott a szovjet fővárosból. A tárgyalások befejezése után közös nyilatkozatot adtak ki, mely a többi között ezt mondja:

„A Kremlben folytatott tanácskozások során felismerték annak szükségességét, hogy egységes jugoszláv kormányt kell alakitani annak a megegyezésnek alapján, melyet Tito marsall, a nemzeti felszabaditó bizottság elnöke és Subasics dr., a jugoszláv királyi kormány feje kötött."

A szovjetkormány részéről üdvözlik Tito marsall és Subasics miniszterelnök kormányának az összes népi erők egyesitésére kifejtett erőfeszitéseit, hogy igazi demokratikus és föderális Jugoszláviát épitsenek, amely hatékony tényező lesz az uj Európában.

Amerikai tiszteket neveztek ki a romániai fegyverszüneti bizottságba

NEW-YORK, november 25. (Rádió.) A romániai fegyverszüneti bizottságban egy amerikai katonai küldöttség is részt fog venni, mely öt tagból és a kiséretből áll. A bizottság vezetője Shwiler tábornok, aki az Észak-Karolinában lévő Dawis légvédelmi tüzérak démia parancsnoka volt. A katonai bizottságban még egy ezredes, két alezredes és egy őrnagy szerepel.

De Gaulle tábornok Moszkvába utazott

LONDON, november 25. (Reuter) A szovjet kormány meghivására de Gaulle tábornok pénteken Moszkvába utazott. Távollétében Jeanenay vezeti a francia államügyeket, aki erre teljhatalmu megbizást kapott.

Egyidejüleg tárgyalások folynak Párisban a francia parlament ujjászervezéséről. Határozati javaslatot fogadtak el, amely kimondja a szorosabb együttmüködést az Egyesült Államok és a Szovjetunió illetékes szerveivel a háboru utáni ujjárendezésbe való teljes bekapcsolódás érdekében.

TANULÓKAT fizetéssel felvesz kötöttárugyár, Eötvös-utca 32. Jelentkezni 8—3-ig. 821

KAROLIN vendéglő keres jómegjelenésü kiszolgálólányt. Buza-utca 23 szám. 865

Lakás

KÜLÖNBEJÁRATU butorozott szoba uriembernek a Szabadság-téren kiadó. Ára 60 pengő. Cim a kiadóban. 916

BUTOROZOTT szoba és szoba konyha, speiz kiadó. Budai Nagy Antal-u. 57. 883

BUTOROZOTT szoba kiadó. Fa ellenében kosztot kaphat jobb ember. Budai Nagy Antal-utca 74. 880

KIADÓ butorozott szoba főzőkemencével, Andrássy-utca 3. 906

KERESEK belvárosban 1 szoba konyhát két személy részére. Pontos fizető. Szabadság-tér 10. Warga Jolán. 904

KÉT szoba konyha, fürdő- és előszoba butorozva kiadó. Cim a kiadóban. 901

KÜLÖNBEJÁRATU butorozott szoba kiadó. Pata-utca 4. 901

BELVÁROSBAN keresek sürgősen egy kisebb üzlethelyiséget. „Belváros" jeligére a kiadóba. 907

KIADÓ komfortos lakások Hidelvi-ut 29 alatt. Érdeklődés dr. Fränkel ügyvédnél, Malinovszky-u. 11, d. u. 4—6 között. 912

BUTOROZOTT szoba kiadó Bem-utca 2. sz. alatt. 910

2x2 SZOBÁS és konyhás lakás fürdőszobával azonnal kiadó. Kövespad, Endre Király-utca 27. 748

Cianoz és veszélytelen gázakkal irt DEÁK mérnök
Kolozsvár, Malinovszky-tér 1. sz. (volt Hitler-tér). Félemelet.

KIADÓ 3 parkettes szoba, előszoba, konyha és mellékhelyiségek. Érdeklődni Zabolainál, Unió-utca 23.

KIADÓ egy szoba, konyha butorozva vagy butor nélkül. Kriza-u. 8—10. 853

KÉT szoba, konyha, veranda kiadó. Alkony-utca 39. 851

IDŐSEBB urinő lakótársat keres. Buza-utca 17. Értekezni délután 3—5 óra között. 878

KÜLÖNBEJÁRATU, szépen butorozott szoba, esetleg két szoba fürdőszobával kiadó. Cim a kiadóban. 823

Különféle

FELKÉREM azokat, kiknek testvérem, Ordentlich Dezső (Dávid) Brassai-u. 29. bármily értéktárgyat megőrzés végett át adott, tudassák cimüket Ordentlich Adolf, Szamos-u. 22. Zsidókórház mellett 833

PÁNCÉLSZEKRÉNYEK szakszerü javitását vállalom. Páncél- és vas iratszekrények készen kaphatók. Lakatostanoncokat felveszek. Szabó Gyula páncélszekrényüzeme Kolozsvár, Eötvös-utca 31. F.

A VOLT Neumann M.-cég főszabásza megnyitotta férfi divatszalonját Farkas-utca 6. szám alatt. Szives pártfogást kér Krancsova D. szabómester. 599

FELHIVÁS! A kolozsvári városi Vizmüvek igazgatósága felhivja mindazon régi, nem törvénybe ütköző okok miatt elbocsátott alkalmazottait, kik visszavételükre igényt tartanak, hogy ügyük megvizsgálása céljából azonnal, de legkésőbb 1945 jan. 1-ig jelentkezzenek. 838

FUVAROZÁST garantáltan vállal a Magyar Fuvarosok régi szállitóvállalata. Széchenyi-tér 20. 659

FORDITÁSOK, másolások, gépirás Simon forditóirodában, Deák Ferenc-utca 13 szám, emelet. 852

KÖZGAZDASÁGI diplomával is rendelkező jogi doktor iparvállalatnál vagy nagyvállalatnál megfelelő elhelyezkedést keres. Választ „Elsőrendü referenciák" jeligére kér a kiadóhivatalba. 862

KÉREM Fejes Anti VAV gépkocsivezető urat, hogy cimét a Biasini-cégnél leadni sziveskedjék. Takaró-ügy. Buzogány. 869

VILLANYSZERELÉST és javitást vállal „Elektrika", Löb Zsigmond, Kossuth Lajos utca 2. 872

ROLLÓJAVITÁSOKAT, faredőnyöket, ajtózárakat, valamint e szakmába vágó munkálatokat gyorsan és pontosan eszközlök. Tyukosy Károly lakatos, Deák Ferenc-utca 6 8. 874

GYERMEKKOCSIJAVITÁSOKAT vállalok. Ugyanott veszek használt kocsikat is. Fecske-utca 34. Kocsigyártó. 879

DERMATA-müvek cipész és cipőfelsőrészkészitő szakmában tanulófiukat és lányokat szegődtet. Felvételhez négy középiskola vagy nyolc elemi szükséges. Jelentkezési idő minden délelőtt 11-től a személyzeti osztálynál. 848

FÜGGETLEN hölgy ismeretségét keresem. Leveleket a kiadóba „Együtt jeligére". Házasság lehetséges. 750

TÖLTÖTOLLKÉSZITŐ és javitó üzemem folytatja működését. Uj tollakban választék. Fülöp Kálmán, Deák F.-u. 22. 765

ANGORAFONÁST vállalok. Gyöngyvirág utca 15. Bulgária-telep. 778

EGY balkaru cipészvarrógép elveszett, nyomtavezetője jutalomban részesül. Stangel János Mócok-utja 137 (volt Mussolini-u.)

200 PENGŐ JUTALMAT fizetünk annak, aki irodánkból elhurcolt Mercedes villamos számológép, Monroe kézi számológép, 2 Royal irógép és 1 Erika „M" tipusu irógép nyomára akad vagy megtalálásukhoz vezető adatot nyujt. „Furnitura" kereskedelmi rt. Deák Ferenc-u. 6 sz. 828

HÓ- és sárcipő javitását tökéletesen és gyorsan vállalunk, Sport vulkánizáló Budai Nagy Antal-utca (v. Honvéd-u.) 5. 893

ELCSERÉLNÉK 25 darab sasfát tüzifa ellenében. Cim Szántó-utca 12. 887

FELSZÓLITOM azon személyeket, akik Méhes-utca 77 szám alól különböző holmikat elvittek, hogy azokat 24 órán belül adják le a Méhes-utca 38 szám alatt, ellenkező esetben feljelentést teszek a rendőrségen, tekintettel, hogy az illetők cimét tudom. 891

ÖZV. URINŐ házasság céljából idős nyugdijas uriember ismeretségét keresi. Lehet jobb iparos. „Unom a magányt" jeligére. 882

Mozgósitás a vasutépitőkért

A Kolozsvári Szakszervezeti Tanács f. hó 24-én tartott ülésén megvitatta a kolozsvári munkásság általános helyzetét. A jelenlévő szakszervezeti kiküldöttek jelentéseiből mégegyszer kitünt, hogy Kolozsvár munkássága milyen óriási áldozatokat hozott a gazdasági élet ujjáépitése érdekében. A megrongált gyárak nagyrészét a munkásság maga javitotta ki és helyezte üzembe minden tőke nélkül. A közérdekében termelnek, bár hetek óta egy fillér fizetést nem kaptak. A hősiesen küzdő munkásság soraiból is kiemelkedik a vasuti munkásság, amely éjjel-nappal, esőben, sárban dolgozik, hogy a Kolozsvár ellátását biztositó vasuti forgalom minél hamarabb megindulhjon. Pénz nélkül, bakancs nélkül, ka nélkül, kenyér nélkül, de dolgoznak. Mérlegelve a vasuti munkásság helyzetét, a Szakszervezeti Tanács felhivja a Kolozsváron már rendes körülmények közöt dolgozó munkásokat, hogy lehetőleg egynapi fizetésükkel járuljanak hozzá a vasuti munkásság megsegitéséhez és ezen keresztül Kolozsvár gazdasági életének minél gyorsabb helyreállitásához.

A Szakszervezeti Tanács megelégedéssel vette tudomásul, hogy egyes intézetek munkásai és tisztviselői máris megkezdték a vasutasok megsegitését. A szövetkezeti tisztviselők 24 óra alatt 1300 pengőt gyüjtöttek, a husipari munkások heti 25 kiló hust adnak mindaddig, amig a vasutasoknak erre szükségük lesz, a Dermata munkásai egynapi bérükön kivül 1000 kiló borsót ajánlottak fel s hasonló tettek egész sorát irhatnók még ide.

A munkásszolidaritás soha sem volt üres frázis. A Szakszervezeti Tanács meg van győződve arról, hogy nem fog csalódni Kolozsvár szervezett munkásságában és tisztviselőiben.

SZAKSZERVEZETI TANÁCS

MUNKASZOLGÁLATOSOK figyelmébe! Jó házi kosztot kapható Berde Mózes-utca 2. II. em. G. Wider Éta. 894

EGYEDÜLÁLLÓ 45 éves elvált asszony vagyok, némi vagyonnal rendelkezem. Azonnal megismerkednék házasság céljából szintén hasonló korú végzettségű uriemberrel, aki éltudna tartani és minél előbb megesküdne, mert egyedül unalmas. Leveleket Házasság jeligére. 737

ANGOLUL gyorsan megtanul dr. Baiersdorf Terézné Mikó-u. 8. 840

GIPSZBEHOZATALRA fuvarost keresek Egeresről való szállitásra. Táncz Jenő épitési vállalkozó, Lázár-utca 15 sz. 909

FELKÉREM mindazokat, kik testvéremtől Ordentlich Dezsőtől (Dávid) Brassai-u. 29 bármilyen értéktárgyat megőrzés végett átvettek, tudassák cimüket, Ordentlich Adolf Szamos-u. 22, Zsidókórház mellett. 863

MEGISMERFDNÉK fiatal, intelligens kissé idősebb hölggyel, ki háztartásomat is vezetné. Leveleket „Iparos" jeligére a kiadóba kérek. 886

ÉRTESITEM a hölgyközönséget, hogy nőikalap szalonomat megnyitottam, modell után alakitást készitek. Szives pártfogást kér Harangi Jánosné Rácz Ida, Dózsa Gy.-utca 3 (v. Veselényi-utca) emelet 881

SZINHÁZ

A kolozsvári Városi Szinház ujra megnyitja balettiskoláját. A balettiskolába beiratkozni szándékozók 5 évtől 20 évig naponta délelőtt jelentkezhetnek Morawszky Román balettmesternél a szinházban.

1944 november 26-án, vasárnap délelőtt 11 órakor Éjjeli menedékhely.

1944 november 26-án, vasárnap délután 3 órakor Mágnás Misi.

1944 november 27-én, hétfőn délután 3 órakor Éjjeli menedékhely.

1944 november 28-án, kedden délután 3 órakor Balett-est.

Felelős kiadó Nagy István
A szerkesztésért felel NAGY ISTVÁN

„Minerva" Irodalmi és Nyomdai Müintézet, Kolozsvár

BCU Cluj / Central University Library Cluj